

Nederlands Wijngilde

Nijmegen

Proeverij Südtirol - *Alto Adige*
Etschtal + Eisacktal
17 oktober 2023

Südtirol Gebied

- 3-talig
 - Duits 62%
 - Italiaans 23%
 - Ladinisch 4%
- Autonome Provincz Bozen-Südtirol
- Samen met Provincz Trient de autonome Regio Trentino-Südtirol
- In Bozen ligt Ötzi, 5.300 jaar oud
- Habsburgs 1363-
- Graafschap Tirol binnen het Heilige Roomse Rijk -1804
- Keizerrijk Oostenrijk 1804-1867
- (Koninkrijk Beieren 1805-1814)
- Oostenrijks-Hongaars Keizerrijk 1867-1918
- Annexatie stroomgebied van de Etsch door Italië 1919-heden
- Veel duitstaligen vertrekken (soms tijdelijk) naar Oostenrijk en Duitsland

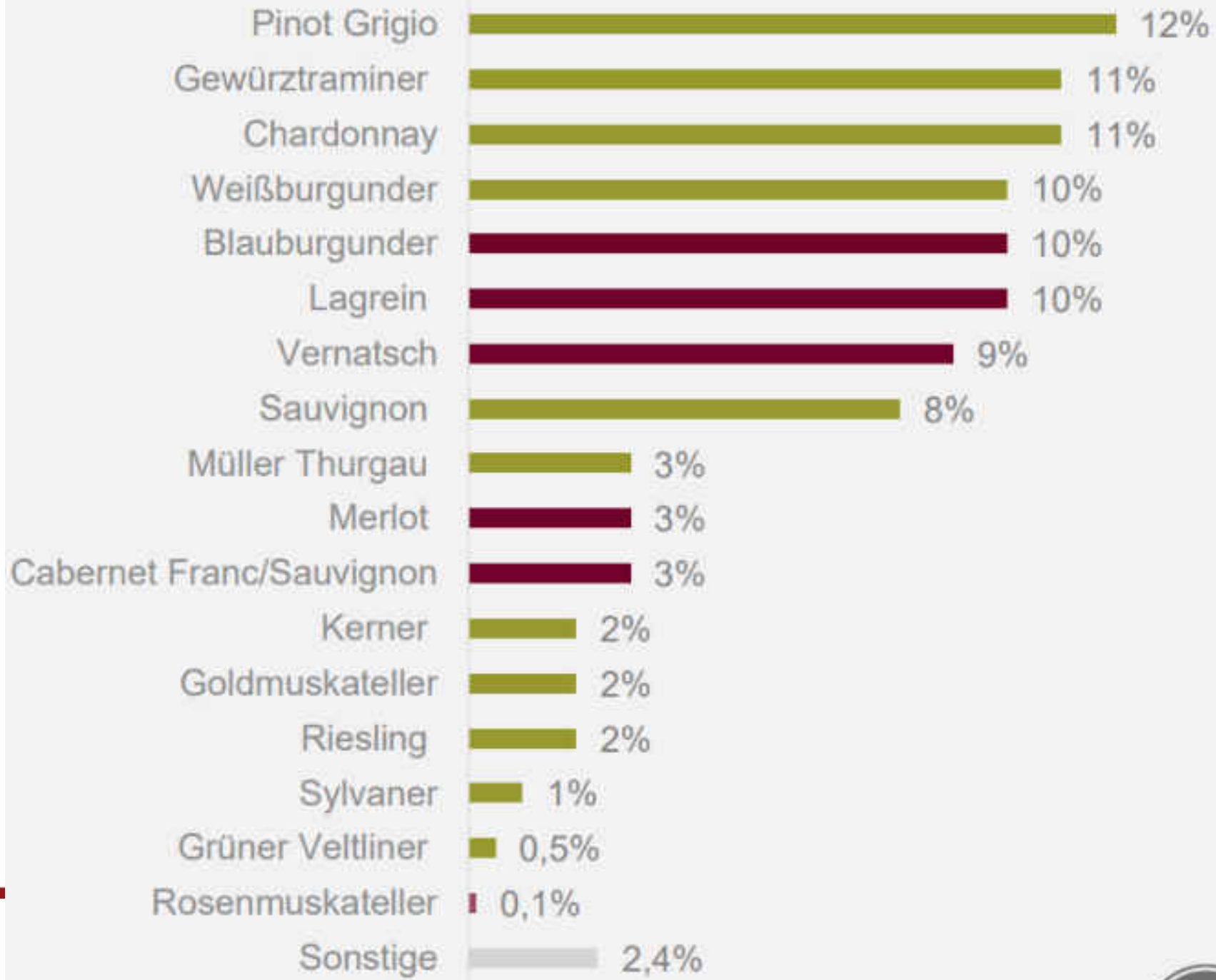

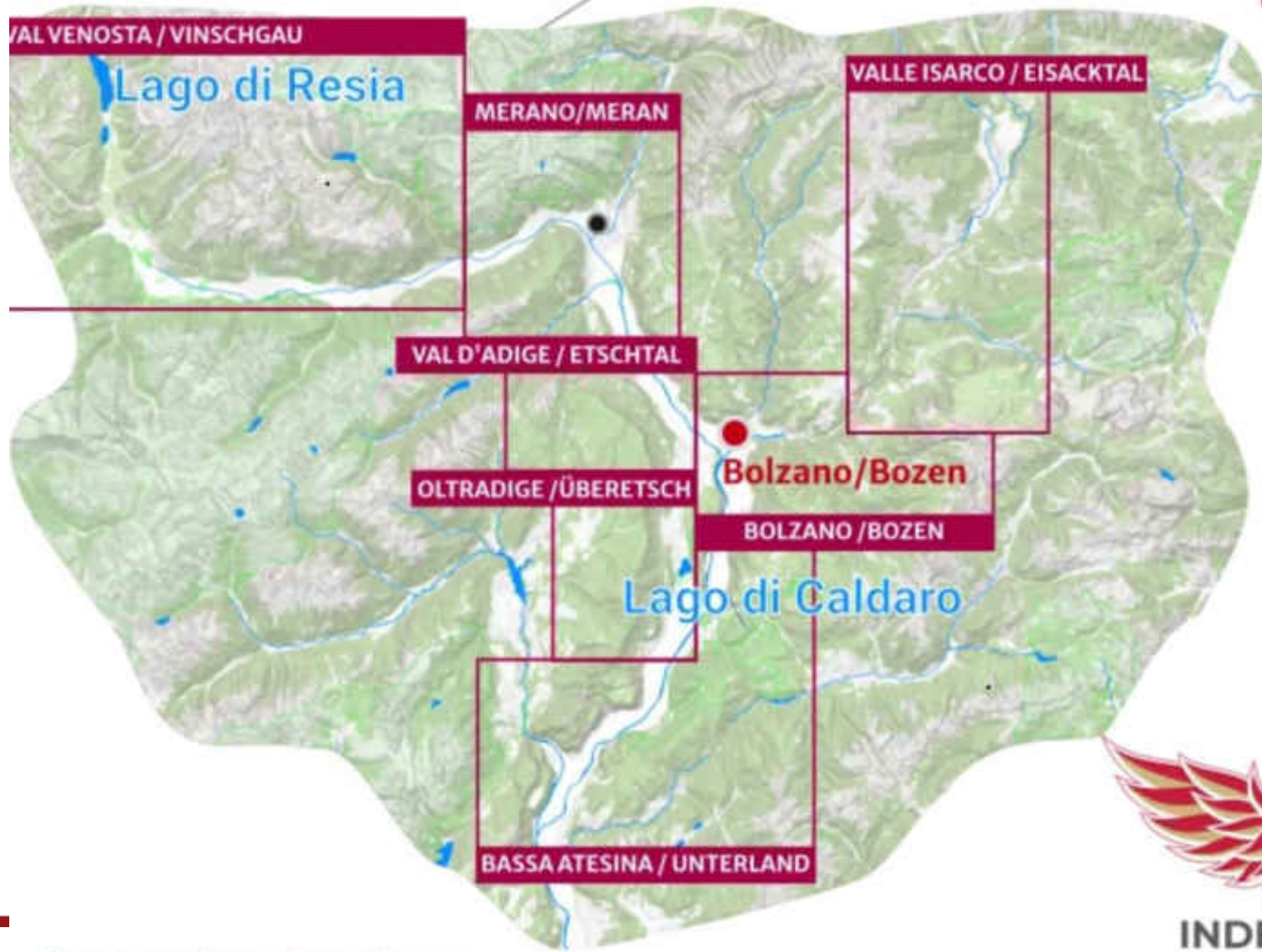

Südtirol Wijnbouw

- Vanaf 400 v.Chr.
 - 200m tot 1.000m
 - 5.000 wijnboeren
 - 200 wijnproducenten
 - 20 druivensoorten
 - 64% wit, 36% rood
 - 5.700 ha > 350.000 hl
 - Coöperaties 70%
 - Zelfst. wijnprod. 30%
- Meest noordelijke wijng gebied van Italië, ook een van de kleinsten
 - De grote verschillen in dag- en nachttemperatuur > complexiteit
 - 99% van de wijnen is DOC (1970), hoogste percentage van Italië
 - De grootste druivenstok ter wereld (300m²) staat in Prissian bij Meran
 - Europa's hoogst gelegen Müller-Thurgau wijngaard bij Margreid
 - Europa's hoogst gelegen sekkellerei Arunda staat in Mölten
 - Kloster Neustift is een van de oudste Weinkellereien ter wereld.

Opbouw proeverij

Wijn 7 t/m 9
zijn gedecanteerd

- Nodig 2 glazen + waterglas
- Wijn 1
- Wijn 2
- Wijn 3
- Loterij, zodat je wijn 3 kunt opdrinken als deze dat waard is 😊
- Wijn 4
- Wijn 5, bewaar die voor een vergelijk met wijn 6
- Wijn 6
- Wijn 7, bewaar die voor een vergelijk met wijn 8
- Wijn 8
- Mond neutraliseren, omdat wijn 9 niet sterker is
- Wijn 9
- Mooie hapjes van Ben

Proeven wijn 1

Wijn 1

1. Kerner

- Kerner is kruising van Trollinger (= Tiroler Vernatsch) en Riesling
- Een opvallende kruising uit een rode en witte druif
- In 1969 gekruist door Versuchsanstalt Wein und Obstbau in Weinsberg
- Julius Kerner was dichter en arts in Weinsberg
- Loopt laat uit (=minder last van vorst) door Trollinger
- In de smaak is Riesling te ontdekken

1. Eisacktaler Praepositus Kerner DOC 2021

- Lichte grindachtige morenegrond, met micaschist, paragneis, kwarts
- Wijngaard op zuid en zuidwest in Neustift en Raas
- 6.000 stokken/ha, 15-20 jaar oud, 60 hl/ha
- Fermentatie en rijping op edelstaal 10 maanden
- 2 maanden rijping op fles
- Alcohol 14% | Säure 7,2 g/l | Restzucker 4,0 g/l
- Rijpe perzik, gedroogde abrikozen, sinaasappelschil, gember en vlierbesbloesem

2 Bicchieri in Gambero Rosso voor de 2019,
Falstaff 92 voor de 2021

Kloster Neustift, Vahrn (bei Brixen) *Abbazia di Novacella, Varna (Bressanone)*

- Gesticht in 1142
- Eisacktal was te koud voor wijnbouw, eerst wijngaarden rond Bozen sinds 1630
- Nu in Vahrn (de noordelijkste wijngaarden in Südtirol)
- 26 ha. wijngaard, productie 650.000 flessen
- Klimaat het beste voor Sylvaner, Riesling en Kerner
- Er wonen en werken Augustiner Chorherren
- Wijnkelders, museum, bibliotheek, privéschool,

- Gambero Rosso beoordeelt het wijngoed met 2 sterren,

Proeven wijn 2

Wijn 2

2. Bl. t. rle

- 100% Blaterle of Blatterle, is een oud autochtoon druivenras, dat al door Goethe (1837-1911) werd beschreven
- Mogelijk een afstammeling van de Muskateller
- Wordt alleen nog door 3 producent gekoesterd
- Vroeg rijpende druivensoort
- Naam druivensoort mag niet op het etiket staan

2. Bl. t. rle Vino da Tavola Bianco 2021

- Naam druivensoort mag niet op het etiket staan
- Elke jaargang worden andere letters weggelaten
- 0,25 ha goed voor 3.000 flessen (organic | Bioland)
- Naturwein (spontane vergisting, zo min mogelijk ingrepen, ongefilterd, geen zwavel)
- Stollingsgesteente, rivierafzetting met dolomiet
- Maischegärung van meerder weken, 10 maanden op grote Holzfass, 7 maanden flesrijping
- Alcohol 12% | Säure ? | Restzucker ?
- Gedroogde abrikozen, foelie, zoete rook (karamelisierte Schweinebauch), beendroog, gist, Nussschnecke. Oxidatieve sherrytonen
- Bruine boter in de mond, lijkt zonder vrucht, met veel structuur, zoutsporen

Weingut Nusserhof in Bozen

- Sinds 1788 in familiebezit
- Wordt nu geleid door Heinrich Moir en dochter Gloria
- Biologisch wijngoed
- Weingut wordt midden in Bozen gehandhaafd als herinnering aan verzetsheld Josef Moir-Nusser (in 1945 op transport naar Dachau overleden en in 2017 heilig verklaard)
- Druiven staan aangeplant op totaal 4 ha.
- Aangesloten bij Freie Weinbauern Südtirol

Proeven wijn 3

Wijn 3

3. Müller-Thurgau of Rivaner

- Kruising tussen Riesling en Sylvaner is lang gedacht
- Rivaner is dan ook een samentrekking van Riesling en Sylvaner
- Kruising tussen Riesling en Madeleine Royale genetisch
- In 1882 gekruist in Geisenheim (D) door Dr. Hermann Müller uit Thurgau (CH)
- Madeleine Royale is kruising van Pinot en Trollinger
- Müller-Thurgau is later gekruist tot o.a. Bacchus, Faber, Goldriesling, Optima, Ortega en Reichensteiner
- Volgens Jancis Robinson komen 's werelds beste Müller-Thurgau wijnen uit Südtirol, vanwege late rijping door het koelere klimaat (geeft intensievere vrucht)

3. Vigna Feldmarchall von Fenner zu Fennberg DOC 2020

- 100% Müller-Thurgau
 - Wijngaard in Hofstatt, Unterfennberg, Margreid op 1.000m, hoogst gelegen M-T wijngaard in Europa
 - Rode leemzandgrond met rood en wit marmer, stollingsgesteente en granietblokken, dolomiet en kalksteen
 - Het hoge zoutgehalte van de bodem geeft speciale vrucht- en kruidenaroma's
 - Grootte 3 ha, 40 hl/ha, 16.000 flessen
 - Alcohol 13,5% | Säure 6,9 g/l | Restzucker 4,0 g/l
 - Mineraal, kruidig, witte bloesem, perzik, abrikozen
- 3 Bicchieri in Gambero Rosso voor 2018 en 2019,
Falstaff: 95

Weingut Tiefenbrunner, Schlosskellerei Turmhof, Kurtatsch *Tenuta Tiefenbrunner, Cortaccia*

- Een van de oudste Weingüter in Südtirol, sinds 1675 in familiebezit
- 78 ha. Wijngaard, productie 650.000 flessen
- 12 druivenrassen, 29 wijnensoorten
- 80% wit, 20% rood
- Lid van Cortaccia Rossa om de zware rode wijnen van Kurtatsch te promoten
- Gambero Rosso beoordeelt het wijngoed met 1 ster, Vinum met 4,0

Loterijwijn

Südtiroler Lagrein DOC 2022

Klosterkellerei Muri-Gries, Bozen

- 100% Lagrein
- 60 ha. Wijngaard
- Productie 650.000 flessen

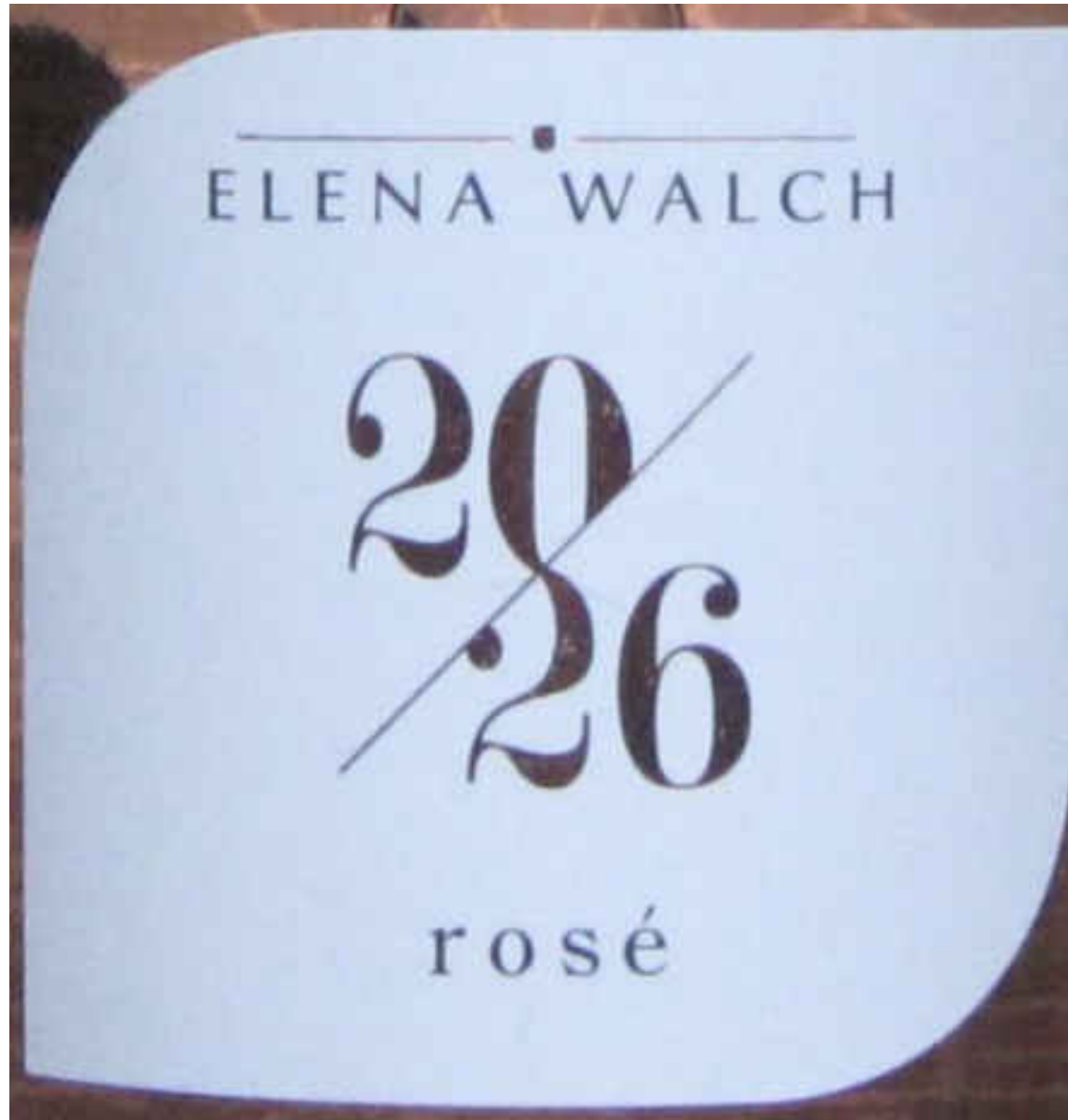

- Gambero Rosso beoordeelt het wijngoed met 2 sterren

Proeven wijn 4

Wijn 4

4. Rosé 20/26 Vigneti delle Dolomiti IGT 2022

- Cuvée van Lagrein, Pinot Nero, Merlot
- Vigna Castel Ringberg boven Kalterersee en Vigna Kastelaz (steillage) bij Tramin, Weinberg Barleith in Kaltern, veel kalk in de bodem
- De naam is afgeleid van 20°Babo voor het suikergehalte bij de oogst en 26°C voor de vergistingstemperatuur
- 20° Babo is omgerekend 99,6° Öchsele
- Behoedzame gezamenlijke persing
- Gisting op edelstaal (mogelijk 10% op barrique?)
- Enkele maanden rijping op de gist
- Citroen, Grapefruit, Citroengras, framboos, aardbei
- Alcohol 12,5% | Säure 6,2 g/l | Restzucker 0,7 g/l

- Falstaff: 91

Weingut Elena Walch, Tramin

- Het wijngoed is eeuwen in bezit van de familie Walch
- In bezit van Elena Walch sinds 1985
- Elena was architect, maar is ingetrouwd op het wijngoed, dat zij sinds 2015 met haar 2 dochters leidt
- 65 ha. wijngaard, productie 550.000 flessen
- Filosofie van het wijngoed berust op terroir
- Milieubewuste productie

- Gambero Rosso beoordeelt het wijngoed met 2 sterren, Vinum met 4,0

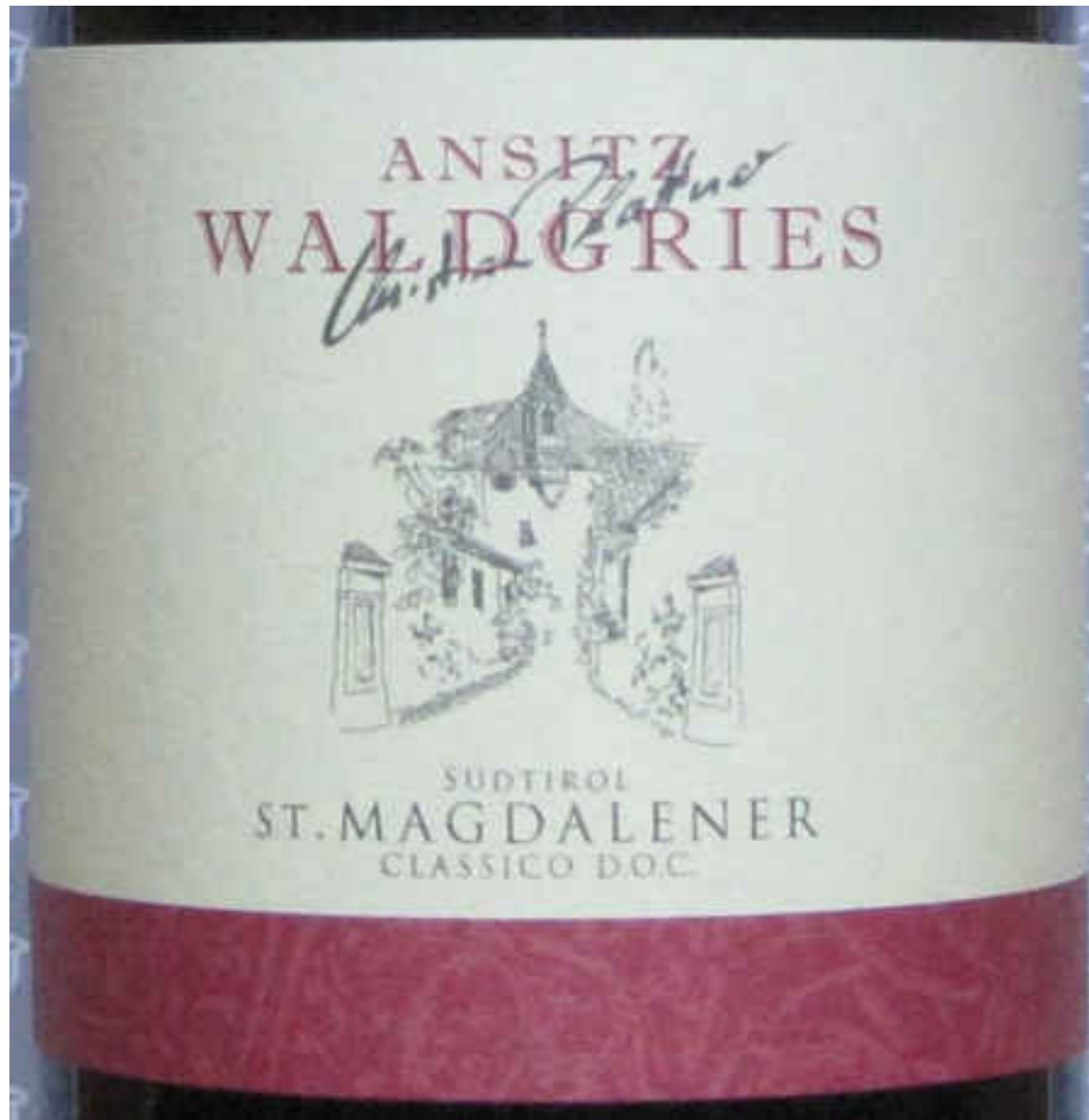

Proeven wijn 5

Wijn 5

Vernatsch of Schiava (Trollinger in Dld.)

- Oorspronkelijk uit Zuid-Oost Europa, via Italië naar Württemberg
- Sinds de 16^e eeuw verbouwd in Südtirol, dominant tot eind 20^e eeuw
- In de 18^e eeuw de meest aangeplante druif in Südtirol
- Daarom in Duitsland Trollinger genoemd
- De laatste decennia zijn de ha. verminderd
- Kwaliteit is sterk verbeterd
- Volle wijn als St. Magdalener (186ha. rondom St. Magdalena, noord van Bozen)
- Zacht als Kalterersee (401ha. zuid van Bozen)
- Kruidig als Meraner (103ha. Meraner Hügel)
- Bloemig, aroma van muskaat en wilde kers

5. Sankt Magdalener Classico DOC 2022

- 92% Edelvernatsch, 8% Lagrein
- 250-300m uit Gries ten noorden van Bozen
- Gletsjer grind, verweerd vulkanisch stollingsgesteente, zand
- Locatie waar de druiven het vroegst rijpen in Südtirol
- 20% wordt niet-ontsteeld vergist
- Edelstaal, grote Holzfass
- Alcohol 13,5% | Säure 4,5 g/l | Restzucker 2,0 g/l

Falstaff: 91 voor 2021

Weingut Ansitez Waldgries, Bozen van Christian Plattner

- Het Wijngoed stamt uit 1242, toen Kloosterbezeit
 - Ligt in het hart van St. Magdalena
 - 8,2 ha. Wijngaard, productie 65.000 flessen
 - Vooral Vernatsch en Lagrein, ook Rosenmuskateller, Sauvignon Blanc en Weissburgunder
 - Aangesloten bij Freie Weinbauern Südtirol
-
- Gambero Rosso beoordeelt het wijngoed met 1 ster

Proeven wijn 6

Wijn 6

6. Kalterersee Classico Superiore DOC 2021 Quintessenz

- 100% Vernatsch
 - Weinbergen in St. Josef am See 230-350m
 - Stokken zijn 30 tot 70 jaar, 55 hl/ha
 - Opgebonden in het Pergola systeem
 - Leemachtige Kalkbodem met zand
 - Maischegärung 10 dagen bei 25°C
 - 6 maanden lagering op gist, 50% in Betonkuip, 50% in grote eiken vat
 - Kers, framboos, aarbei, viooltje, bittere amandel
 - Alcohol 13 % | Säure 5,2 g/l | Restzucker 2,0 g/l
- Beste Vernatsch in Gambero Rosso 2019 (3 Bicchieri)
Falstaff: 93 voor 2020

Kellerei Kaltern, Kaltern

- Gesticht in 1932 door fusie van 5 locale coöperaties
 - 440 ha. wijngaard, productie 3.400.000 flessen
 - 590 leden met 2.000 percelen wijngaard
 - Vernatsch (als Kalterersee), Weissburgunder, Sauvignon Blanc, Cabernet Sauvignon en Goldmuskateller voor de edelzoete Passito
 - Als eerste producent en als eerste coöperatie onderscheden met “Fair ‘n Green” (in Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Italië, Frankrijk en Israël)
- Gambero Rosso beoordeelt het wijngoed met 2 sterren, Vinum met 3,5

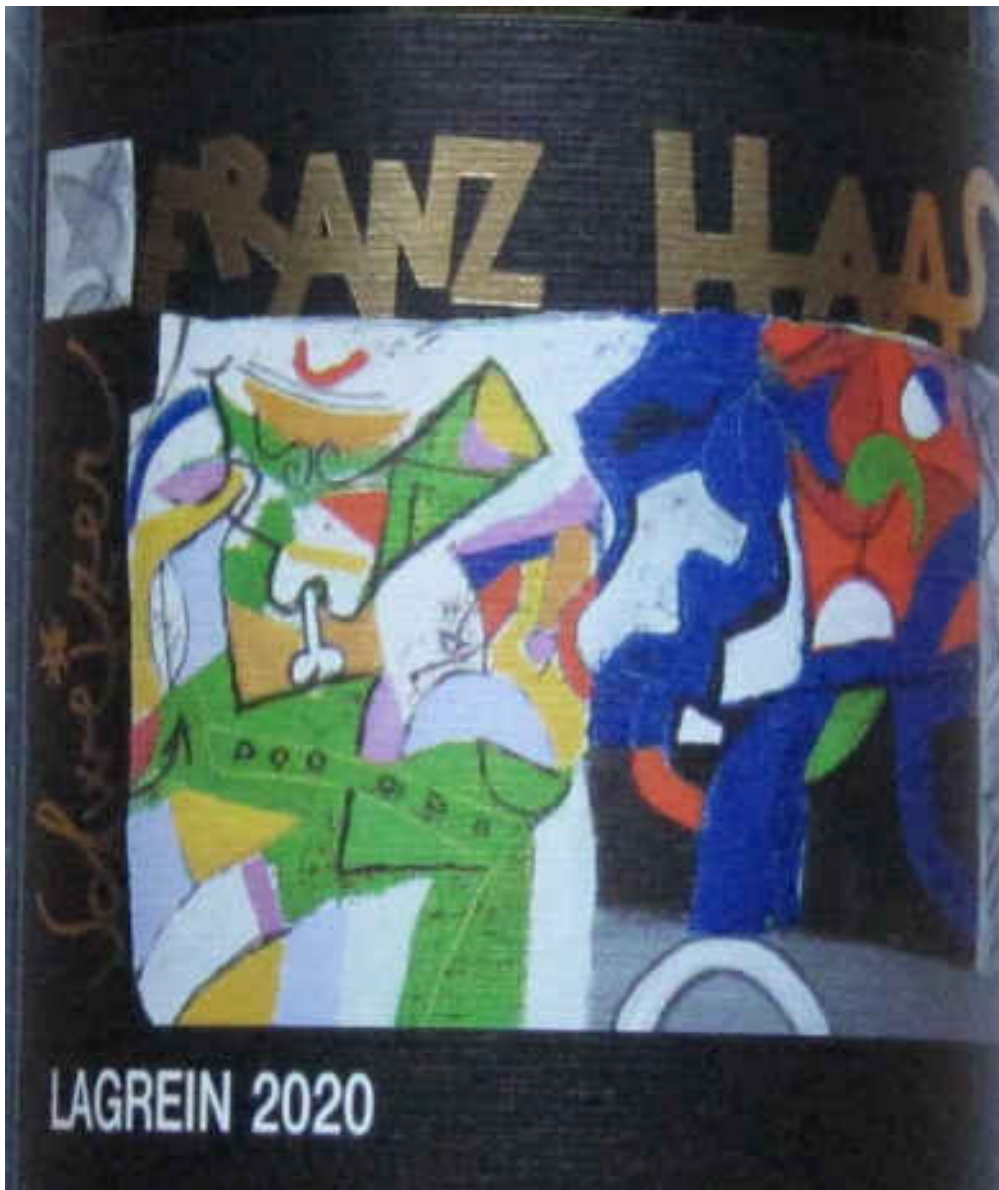

Proeven wijn 7

Wijn 7

Lagrein

- Lagrein is een natuurlijke kruising tussen Vernatsch (Schiava Gentile) en Teroldego uit Italië
- Tot de 18e eeuw werd met Lagrein de Witte Lagrein bedoeld, die sinds de Middeleeuwen de belangrijkste druif in Südtirol was
- Sinds de 20e eeuw wordt met Lagrein de rode soort bedoeld (voor het eerst genoemd in 1525)
- Wereldwijd 718ha, waarvan 654ha in Italië en 64 in USA
- De rosé heet Lagrein Kretzer
- De rode wijn heet Lagrein Dunkel
- Zachte zuren, kruidigheid, kers en viooltjes

7. Lagrein Schweizer DOC 2020

- 100% laatrijpende Lagrein
 - Selection Schweizer alleen in de beste jaren
Kunstenaar Riccardo Schweizer ontwerpt dan de etiketten
 - 220-250m
 - Warme alluviale grond met veel grind
 - Wijngaarden gericht op zuid en zuidwest
 - Opbrengst 60 hl/ha
 - Gisting in open kuipen
 - 10-12 maanden rijping op grotere eiken vaten,
3 maanden rijping op fles
 - Alcohol 12,5 % | Säure 5,4 g/l | Restzucker 2,9 g/l
- Falstaff: 91

Weingut Franz Haas, Montan

- Gesticht in 1880
 - 8^e generatie, eerstgeborene heet altijd Franz
 - 60 ha. wijngaard, productie 400.000 flessen
 - Door klimaatverandering zoekt hij hogere wijngaarden
 - Hoogte 220m tot 1.150m (de nieuwste)
 - Werkt zo natuurlijk mogelijk, hoog gras tussen de wijnstokken
-
- Gambero Rosso beoordeelt het wijngoed met 1 ster,

FRANZ HAAS

DE

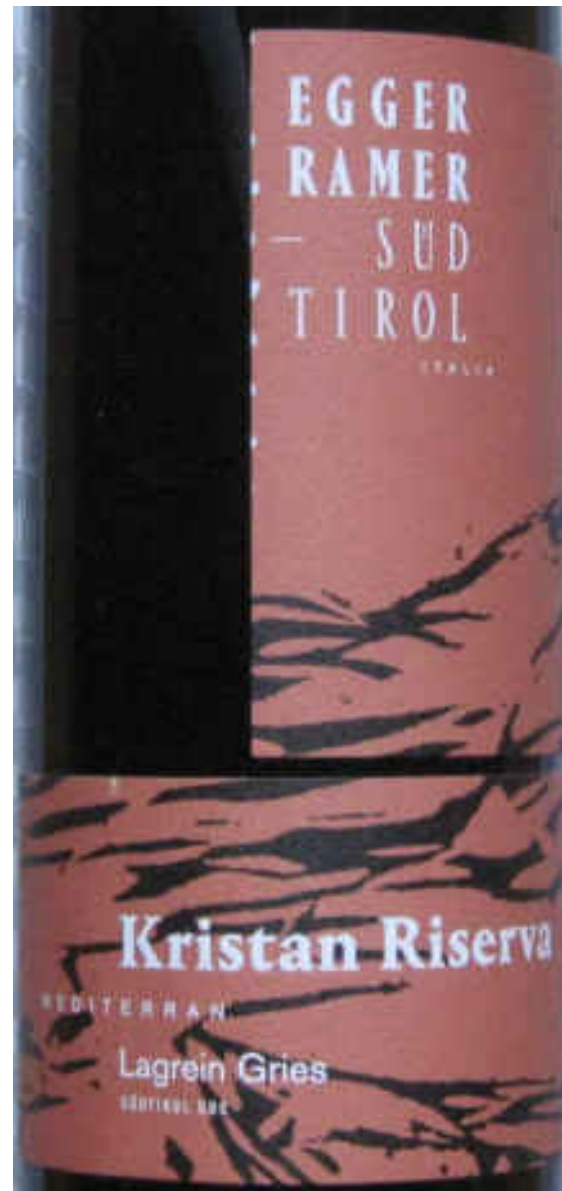
PLAY VIDEO

Proeven wijn 8

Wijn 8

8. Lagrein Gries Riserva Kristan DOC 2020

- 100% Lagrein, de paradedruif van de familie
- Zone Gries noord van Bozen, Lage Kristan, 250m
- Warme zandige alluviale bodem, vulkanisch stollingsgesteente
- Stokken zijn 70-80 jaar oud
- Midden tot eind oktober geoogst
- 12-14 maanden nieuwe en gebruikte Barriques (225l)
- Alcohol 13,5 % | Säure 5,5 g/l | Restzucker 3,0 g/l

- Gambero Rosso beoordeelt de wijn met 2 bicchieri
Falstaff: 92

Weingut Egger-Ramer, Bozen

- Gesticht in 1880
- 15 ha. Wijngaard, productie 120.000 flessen
- Wil autochtone druivensoorten modern cultiveren
- Wil de perfecte Lagrein maken

Proeven wijn 9

Wijn 9

9. Blauburgunder Riserva Trattmann DOC 2020

- 100% Blauburgunder (*Pinot Nero*)
- Grotendeels in Mazon: klei en kalk
- Rest in Girlan: morene afzetting, vulkanisch stollingsgesteente
- Opbrengst 39 hl/ha
- 10% als hele druiven, dus niet geperst
- 20-24 dagen vinificatie op staal
- Rijping 8 maanden grote Holzfass, 12 maanden op barrique, 8 maanden op fles
- Alcohol 14,5 % | Säure 6,0 g/l | Restzucker 0,3 g/l

Uitgeroepen tot beste Pinot Nero van Italië op de 25^e Blauburgundertagen in mei 2023

Kellerei Girlan, Girlan

- Gesticht in 1923
 - 200 leden
 - 230ha. wijngaard, productie 1.500.000 flessen
 - Gespecialiseerd in Weissburgunder, Sauvignon Blanc, Chardonnay, Vernatsch en Blauburgunder
 - Produceert wijnen met karakter
 - Exporteert naar 30 landen
-
- Gambero Rosso beoordeelt het wijngoed met 1 ster, Vinum met 3,5

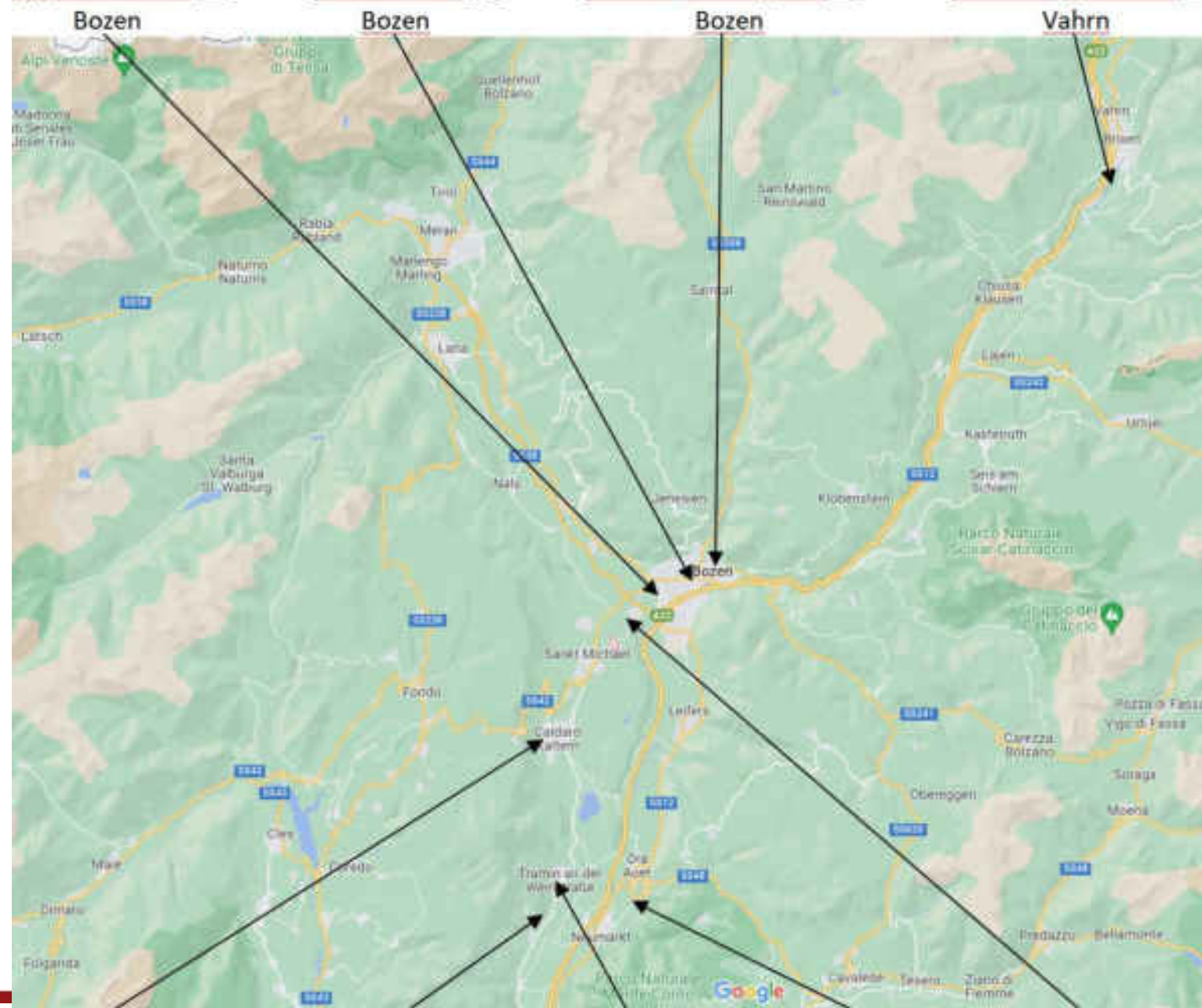

Figger-Ramer(8)

Nusserhof(2)

Ansitz Waldgries(5)

Kloster Neustift(1)

Kellerei Kaltern(6)

Tiefenbrunner(3)

Elena Walch(4)

Franz Haas(7)

Kellerei Girlan(9)

Kaltern

Kurtatsch

Tramin

Montan

Girlan

Prijzen

1. Kerner, Kloster Neustift	€ 19,60*
2. Blaterle, Nusserhof	€ 21,00**
3. Müller-Thurgau, Tiefenbrunner	€ 48,00*
4. Rosé, Elena Walch	€ 16,90*
5. St. Magdalener, Ansitz Waldgries	€ 14,90*
6. Kalterersee, Kellerei Kaltern	€ 14,90*
7. Lagrein, Franz Haas	€ 19,30*
8. Lagrein, Egger-Ramer	€ 27,90*
9. Blauburgunder, Kellerei Giran	€ 35,95*
- * Geleverd door MairMair, Sterzing, Südtirol, I.
** Geleverd door Pinard de Picard, Saarwellingen, D.

Voor meer informatie over streek en wijn www.suedtirolwein.com/de

1. Kloster Neustift www.kloster-neustift.it
2. Nusserhof www.fws.it/fws-charaktere/mair-heinrich-nusserhof
3. Tiefenbrunner www.tiefenbrunner.com
4. Elena Walch www.elenawalch.com
5. Ansitez Waldgries www.waldgries.it
6. Kellerei Kaltern www.kellereikaltern.com
7. Franz Haas www.franz-haas.it
8. Egger-Ramer www.egger-ramer.com
9. Kellerei Girlan www.girlan.it
- MairMair www.mair-mair.com
- Pinard de Picard www.pinard-de-picard.de

